

TISZDAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy negyedévre 1 forint
Félévre 2 forint
Megjelen minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Csongrád, magtár-utca 41.
hová az előfizetési- és hirdetési díjak, valamint a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

HIRDETÉSEKET
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Rómán izgatások.

A magyarországi nemzetiségek között ez idő szerint a románok viselik magukat legtűrelmetlenebbül. Folyton lázagnak, titokban összeesküdnek, nyíltan pedig fenyegetőznek és a nép öklét szoritja zsebében alig várva alkalmat az összetűzésre.

Pedig ebből nem lesz soha semmi összetűzés, nem lesz de igenis lesz letartóztatás és elcsukás, lesz megfélekezés, leverés. Mert a magyar államnak nem szabad hagyni, hogy kebelében a saját alattvalói dúljak fel a békét és rendet. Meg kell érteni a román túlzókkal, hogy e haza a magyaroké és hogy itt e földből senkinek sincs joga olyan területet kiragadni, hol más népfaj domináljon, mint a magyar és más szellem uralkodjék mint a magyar.

Magyarország nemzetiségei vagy magyarokká lesznek vagy nem lesznek. Ezt a jelszót kellene zászlójára írni a magyar kormány, de erre a célra a magyar társadalomnak is törekedni kellene, mert nem szabad tűrni, hogy kik e hont meghódították, a magyarok utoljára még most is kénytelenek legyenek

harcot vivni apró nemzetiségekkel, Magyarország magyar jellegért.

Ezen a magyarságnak túl kell esni mihamarabb, mert a magyarságnak más hivatása van, a melyet csak akkor teljesíthet, ha nyugodtan szentelheti erejét magasabb feladatának.

Semmi kimélet azok iránt, kik honarulást követvén el izgatásaikkal a magyar népet folytonosan bosszantják. Az olyan lázítókat mint az oláhság egyes papjai és tanítói, kik fanatikus dühvel rohannak meg mindent, a mi magyar nem szabad kimélni. Börtönbe velük; majd eszközre térnek ottan, majd belátják, hogy a magyar, mely ellen fellázdak, még se olyan gyöngé és hogy hiába való minden izgatás, mert a magyar állam olyan erős, hogy annak hatalmát román összeesküvésekkel elveszni nem lehet. A magyar kormány annál könnyebben bánhat el a román izgatókkal, minél erélyesebben fog hozzá látni büntetésükhöz. A román nép érdeke maga megkívánja, hogy megszabaduljon amaz elemektől, kik szereplési viselkedéséből egyenlenséget szítanak a lakosság között. A magyarországi nemzetiségek legokosabban cselekednek, ha csatlá-

koznak a magyarsághoz, ha magyar nemzet testébe olvadnak. Mert csak így élvezhetik mindazokat az előnyöket, mikre állampolgár jogot tarthat. Ellenkező esetben a haza ellenségének tekintetnek és a magyar állam kénytelen volna teljes erejével sujtani ott, a hol ezt az államiságot megingatni törekednének.

Másrészt azonban a magyar társadalom a mozgalmaktól megtanulhatja azt, hogy nem szabad könnyösen viselkednie a magyarság ideáljai iránt hanem, hogy neki is a kötelessége mindent fölkarolni és támogatni a mitől a magyar szellem terjesztése és a magyarság szilárdítása várható.

Fővárosi levél.

Nyár deraka! Ez a két szó ránk fővárosiakra nézve azt jelenti, hogy félig sülvé járkálunk olvadó aszfalt-burkolaton aggódó tekintetünket az ég felé fordítva, hogy nem vesszünk-e észre a végtelen égboltozaton esőt ígérő felhőcskét, mely enyhülést hozna kimerült testünknek.

A ki csak teheti elhagyta ezt a portól és hőségtől egyaránt meglátogatott fővárost, hogy üdülést keressen hegyek közt, fürdőhelyen vagy legalább valamely falu magányában, a hol ha egyebet nem is, néma csöndet talál a túlfeszített idegek kipihenésére.

Elsők rendszeren a nagy töképezések, a kik a nyári évad elején szoktak elszállingózni, utánna mennek a művész világ korifensai mert a nem korifens művésznők több-

T Á R C Z A.

A szegény nép.

— Elbeszélés a munkásnép életéből. —
(Folyt.)

— Hova lett az ágyatok? — kérde Tina Kati kinek szemei már többször estek az ágy üres helyére.

— Elvitte a gazda házbér fejében.

— Oh, oh!

Tina Kati nem szólt semmit; de megbánta magában, hogy reggel oly nagy zajt csapott a kenyér miatt.

Hiszen úgy sem lett azzal szegényebbé. És csoda volt-e, hogy a szegény fiúk elvittek; bizonyosan ehések voltak. Mostan se látszott náluk semmitéle készülődés az ebédhez, holott nála jó ebéd főlt a tűzön. Elhatározta, hogy hoz egy kis tállal a fiúknak, ha egyáltalán jut, és hogyne jutna, majd ő maga valamivel kevesebbet eszik.

— Bizony csak a szegény ember élete, — fogott a beszédbe Koponenné, — bizony az utolsó ám. A mi emberünk se tudja már a szemét lehunyni éjjelente, csak viraszt és tűnődik jobbra-balra, hogy ugyan mi jön még. Ha legalább a nyarat megérvék, talán akkor újra összeszedné magát az ember valahogy.

— Igen bizony, de mikor azt se tudjuk, hogyan éljük át a holnapot, — mondá

Mari, a ki bölcsön ült, karján a gyermeke. Azután meg az a folytonos gond és bánat úgy megfásítja az embert. Hány éjszaka nem tudtam aludni sem ettől a nyomorulttól.

— Maga az úristen tudja csak, mit miért tesz, szólott Tina Kati, — hanem az néha mégis szegyet üt az ember fejébe, hogy ennek a világnak a rendje olyan csodálatos. Az egyik kelleitnél többet is bír, a másik pedig nem tud ohva lenni a szükségtől. Érti a kő, minek rendelte így az isten.

Sok mindenfelől bizonytalanságban maradunk mink ezen a világon, — sóhajtott Mari, inkább csak mintegy gondolatban, mert a kis Annát nézte, aki halkan nyugdicsélt álmában.

— Hogy megviseli szegényt, — folytató — Szúrása volna vagy mi?

— Ki tudná annak a bajait, aki még se szól, se beszél, — mondá Koponenné, — De nagyon betegnek látszik, az arczáról ítélve.

— Alighanem ott jön már Holpajnen, — szólott Mari, mikor valaki a lábával topogott a pitvarban

Az volt, meg Hejszkanen, a Tina Kati férje

— No, te ugyan sokáig oda voltál, — mondá Mari. — Hoztál-e legalább czédulát?

Holpajnen egy fehér összehajtott papírszeletet adott át neki. Mari fölnyitotta és megnézte az irást belül; de mivel nem tudott belőle kiokoskodni, visszaadta a czédulát Holpajnennek.

— Tedd csak addig a falí részbe, — mondá.

Tina Kati meg Holpajnen székét nyújtotta a férfiaknak, maguk pedig a sarokba telepedtek a ruharakásra.

— Kezdődik ám a vasuti munka, — szólott Hejszkanen zsebéből pipát és dohányzacskót véve elő.

— Gyujts rá te is Holpajnen.

— Kezdődik? Hiszen akkor jobb élet lesz hála istennek, — szólott Hejszkanenné.

— Ne nagyon örüljete, amig nem tudjátok, hogy micsoda napszámot fizetnek ottan, mondá Holpajnen.

— No?

— Nyolczvan fillért, se többet se kevesebbet.

— Úristen, ugyan mit gondolnak azok. Nyolczvan fillért, hiszen az kenyérre sem elég. Hát aztán miből fizessünk házbért, miből vegyünk fát és lábbelit. Az pedig az ilyen munkában jobban elkopik, mint másban.

— Igen, és aztán erősebb eledel is kell hozzá. Ha nincs munka, félaunyt eszik az ember, — szólott Tina Kati.

— Nem törődnek azok az urak a szegénnyel többet, mint egy kutyával, vagy még annyit sem, — mondá Hejszkanenné. Jobb lenne, ha egyszerre agyonütnék, de mikor úgy elgyöttrik, hogy az élet sokkal rosszabb a halálnál.

Hajszkanen hosszú füstöt fúj ki a száján.

— Hát honnan venne az ország pénzt a tisztviselők fizetésére meg másra. Azokat

nyire együtt utaznak a tőkepénzesekkel, kik egyéb luxus mellett még azt is megengedik maguknak, hogy fiatal művésznők kíséretében iudulnak a nyári kirándulásokra.

Augusztus havában már alig látunk magánfogatot végig robognia a büszke Andrássy-úton és a díszes palotásorok párkány zatáról nem mosolyognak le a járó-kelő emberiségre azok a pompás női alakok, kik Budapest fővárosát olyan vonzóvá teszik, még csak a házban sem gyűl össze minden nap az a néhány nagy úr, ezek is bucsút vettek a fővárostól és most csöndes minden.

Ez idei nyár legnagyobb politikai eseménye kétségkívül Luhács Béla államtitkárnak kereskedelmi miniszterré lett kinevezése.

Lukács Béla még aránylag fiatal ember. Mindössze 45 éves, de azért már igen hosszú parlamenti múltja van.

Különben már hírlapszerkesztő is volt, a ki a hetvenes években „Közvélemény” című politikai napilapot szerkesztett. Kiváló szakember a kereskedelmi és közlekedésügyek terén a kiről feltehető, hogy Baross Gábor méltó utóda. Az ország sokat nyert kereskedelmi miniszterré történt kinevezése által, mert senki sincs annyira hivatalva Baross szellemében vezetni a kereskedelmi tárczát, mint éppen ő, a ki az elhunyt lángeszű miniszternek első munkatársa volt.

Az ország nagy várakozással tekint feléje, mert általában ismerik erélyét és munkabírást mely új állásnak fokozódott igényeivel kétségtelenül lépést fog tartani.

A kabinet tehát ismét teljes mert, miként hírlék, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter sem mond le állásáról s így a honvédelmi tárcza is megmarad a régi.

Fővárosi.

Az Emke

egybefoglalt évi jelentése az 1892. június 7-én Budapesten tartott közgyűlésén.

Előter esztette Sándor József.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Jótekonyszélű közművelődési egyesületünk nem egészen 4 havi előkészület után az 1885-ik év április hó 12-én alakult meg ideiglenesen Kolozsivárt; szervezkedő közgyűlésünket ugyanazon esztendő augusztus hó 31-én tartottuk meg ugyanott. Azóta az erdélyi rész különböző városaiban tartottunk 6 rendes közgyűlést; ez tehát, Budapesten a 7-ik.

Tényleges kiható működésünket csak később, k. b. 4 esztendő óta kezdtük meg.

Az egyesület feladata az alapszabályok értelmében: működése területén, az erdélyi részben: egyházak segélyezése, óvók, nép és polgári iskolák segélyezése, esetleg létesítése; népkönyvtárak és olvasó körök al-

kotása; hazafias iratoknak terjesztése; a földadatok másodsorban közgazdaságiak.

A legfontosabb lévén ezek között a czélra nézve az erőgyűjtés, ennek végeredménye a kövztkéző. Az Emke vagyona ez idő szerint:

1. Tiszteleti elnökünk, Kuu Kocsárd gróf ajándékából Al-Gyógyon egy földbirtok a hozzátartozó szolgálmányokkal együtt, értéke hivatalos becslés szerint, ujabban is megerősítve, 221,557 frt.

2. Kolozsivárt egy bérház, 15 évi szerződéssel a m. kir. államvasutak kolozsivári üzletvezetősége számára építve; került a telekkel együtt 140,944 frt 20 krba; szakértők becslése szerint azonban az egész 10,000 frttal többet ér.

3. Tárgyalás alatt levő ingatlan hagyatékok és ajándékozások összértéke 33,508 frt 32 kr.

4. Papirokban, takarékbetétekben és egy pár közintézeti kölcsönben f. év máj. hó 25-ig 440,612 frt 32 kr.

5. Az iskolák, óvók épületei és telkei becsértéke az egyes gondnokságok jelentése szerint 38,000 frt.

6. Kötelezvényeken — iveken — aláírt várandóságok, alapítványok, tagsági díjak és amazok kamatai összértéke 114,380 frt 54 kr.

7. Künlevőségek, némely átmeneti bevételek, fölszerelések és berendezések összértéke, az utóbbiakat 60% -kal leítve, 10,767 frt, 63 $\frac{1}{2}$ kr.

Ha ezekhez tekintetbe vesszük, hogy a künlevő perselyek és filléres aláírások, továbbá bárczakönyvek után összeget nem számítottunk, hogy a járandóságok esetleges veszteségeit a tapasztalat szerint mutatkozó újabb jelentkezések és aláírások pótolják; hogy az algyógyi birtok az Emke fentartotta erdeinek csak fájából 8 00 frtot lehet bevenni, hogy a bérház jövedelmének mintegy 1 $\frac{1}{2}$ százaléka 12 évig adóalapul tőkésített határozatott, s ez összeg ez alatt az idő alatt 27,802 frt és 39 kr-ra fogja kinőni magát, hogy néhai Kovács Sándor nagy-enyedi mérnök 43,600 frtos alapítványa jövedelmének minden évi $\frac{1}{4}$ -de kamatos kamataival addig tőkésítendő, míg az alap 100,000 frt lesz; elmondhatjuk, hogy az Emke összes értéke — az utóbbiak nélkül — ez időszert k. b. 1.000,000 frt körül jár. Ebben a nemzeti vagyonban 286,332 frt 48 kr. tőkésített rendes és pártoló tagdíjakból továbbá adományokból jött létre; a várandóságokból rendes és pártoló tagsági díj 66,60 frt 19 kr. ez szintén tőkésített; a többi mind alapítvány. A legnagyobb alapítványok a már említettekén kívül: a Rökk Pál sajtó-ládi birtokosé, 20,500 frt; néhai Dersi János maros-vásárhelyi birtokosé és Kis-Küküllő vármegye törvényhatóságé, utóbbi 2 $\frac{1}{2}$ os pótdából, 10—10,000 frt; ugyanennyi körülbelül összesen a báró Orbán Balázsé; s 40 hold békés-megyei föl-

det és másfélezer frt készpénzt hagyott a mult évben Déva-Ványán elhunyt Hajdu Mária urnó. Egy 14,000 frtos ingatlant ajánlott föl Zakariás Dániel ny. brádi ref. lelkész arra az esetre, ha Brádon egy óvót létesítünk. 600 frtos alapító néhai Peielle István kolozsivári kereskedő; 5000 frtos Budapest, Debreczen és Kolozsivar; 150—3500 frtos — ezek közt Than Mór kisorsolt festménye 9; 1000 frtos 21; 500—1000 frtos ezek közt Kossuth Lajos levele és Jókai Mór kéziratai után — 25; 100—500 frtos 1178. A magyar nők lobogó alapjára kerek-szám 14,000 frt gyűlt be; ebből 2000 frttal elkészítettük a lobogót, a többi tőke jövedelme rendelkezési alapul szolgál. Közel 10,000 forintot küldött be a fővárosi választmány csak bálók után. Mintegy 40,000 frtot gyűjtött ifj. Teleki Domokos gróf a budapesti nemzeti casinó urai közt, s tagdíjakban mintegy 10,000 forintot Kapácsy Dező Egerben. Kiválóan nagyobb gyűjtések még a Simonffy Imre debreczeni és Soltész Nagy Kálmán miskolci polgármestereké. Legnagyobb tag évi 200 frttal Sász Domokosné-Nagy Ilka urnó. Munkácsy Mihály alapító oklevele most van sokszorosítás alatt s csekély összegű utánpótlás mellett minden örökös és alapító tagnak megfogjuk küldeni. És midőn a vagyonról és anyagi erősbödésről van szó, tehetem-e, hogy bódolattal és mély tisztelettel ne említsem az élünkön járó patronákat, mint Károlyi Tiborné. Teleki Domokosné. Dessevffy Aurélné, Csáky Albiné, Károlyi Istvánné, Bánffy Zoltánné, Bánffy Györgyné, Szapáry Gyuláné grófnők, báró Kemény Kálmánné, Hegedűs Sándorné, Bartha Miklósné, Hauser Károlyné urnók és a többiek? Mi csak kiosztjuk a pénzt, de az áldott női kezek egybegyűjtik.

Az Emkében tehát a budapesti közgyűléssel, annyi hasonló társadalmi alkotásra, 7 évi munka után — emberileg szólva — mindeusetre örök időkre biztosított újabb nemzeti intézményt adunk át. Nem fejtegetem a nehézségeket, melyek közt ez az intézmény jelen sokféle igénybe veti köz- és magán életünk közepette létrejöhetett.

A jövedelmezőség felszámításánál első, a mit tekintetbe kell vennünk, hogy az Emke munkatervezeténél fogva fölhasználható évi jövedelmének kezdet óta csak a már kész tőke vagyon kamatait tekintti, ellenben minden további várandóságot, tagdíjat vagy adományt először tőkésít s rendszeresen csak ennek kamatait kezdi elkölteni. Tekintetbe véve, hogy esélyeknek kitett tagdíjakra állandó intézményeket alig lehet: ez intézkedés helyességét bővebben indokolni szükségtelen. Így tehát az algyógyi birtok jövelme a f. évre 13,00 frt a birtokkezelő igazgatóság előirányzatábnk; a várandóságokat, künlevőségeket, berendézést és fölszerelést jövedelmező vagyonnak még nem, illetve nem vehetjük; megmarad ezek szerint a bérház, a tőkevagyon, az

is csak a szegények verejtekéből és erejéből fizetik, szólt.

— Abból hát nem is másból, — vitatta Hejszkanenné. — Mit bánják azok az urak, ha mi a lelkünket kiadjuk is; tudják, hogy még marad elég rabszolgájuk, van az országban szegénység bőven. Hanem én már eleget papoltam nekik erről, amikor ott jártam fejadót fizetni. Megmodtam nekik, hogy majd a jövő nyáron lehúzzhatjátok rólam a szoknyámat meg az üngömet. Vagy azt hiszitek talán, hogy egy árva fityinget is kaptok, mikor most az utolsót is kizsaroljátok tőlem. Majd meghasadt a szívem, hogy az egyetlen jó öltörűhámát is el kellett adnom azért a fejadóért.

— Ugy-e, amikor a férjed az oului vasútnál dolgozott?

— Igen, és a gyermekek az egész idő alatt az én nyakamon ültek. Most is avval ijesztget, hogy elmegy, mert nem nézheti tovább a gyermekek koplalását.

— És azután sem akarják megjavítani a napszámot? — kérdé Mari.

— Aligha, — felelé Hejszkanen. — Minek is javítanak, elég munkást kapnak nyolczvan filléért manapság. És én azt sejttem hogy nekünk az egész vasut csak kárunkra van, habár úgy látszik, mintha javunkra volna. Attól az óráól fogva mindenünne tódul ide a munkásaép és a fizetés nyárára is csak oly kicsiny marad, mint most. Hogy is fizetnének a magánosok többet, mint az ország.

— Hát még mikor a gazdák, amint hallom, éppen most jártak ott az inzsellernél és arról beszéltek, hogy semmi áron sem kellene a munkásnépek nagyobb napszámot fizetni, — beszélte Holpajnen.

— Szent ucsce, — kiáltott Hejszkanenné, — egytől-egyig mind elnyomnak bennünket De csak hadd tegyék, majd rákerül egyszer a sor ó rájuk is, ha itt nem, hát majd a másvilágon. Csak marják, ameddig bírják, majd lesz még ne mulass.

— Bizony koldusbotra juttatják a községekét ha még a jövő nyáron se lesz a napszám több mint nyolczvan fillér, — szólt Tina Kati. — Hányanak van négy-öt gyereke, hozzá a házbér meg a térlől maradt adósság, amit meg kellene fizetni. Hát még aki úgy kipusztult már a ruhából és mindenéből, hogy alig van egyebe mint az égi madárnak. En igazán nem foghatom meg, hogy éljük át a jövő telet.

— Lopni fogunk, hogy börtönbe kerüljünk, vagy kórházba vitetjük magunkat, majd gondoskodik akkor rólunk a kormány, mondá Hejszkanenné.

— Isten bocsá, milyen beszédek, — szólalt meg Mari, a gyermeket csöndesítve, aki megint ébren volt az ölében.

— No mintha, bizony volna más me-nekvés, vagy talán jobb ha fölköti magát az ember?

— Inkább tűrjön és nyavalyogjon, amíg bele nem hal.

Mari hasra fekiette a gyermeket és a

hátát veregette; attól úgy látszott, pillanatra megeyhült, de a pólyakötése hátul egészen át volt nedvesedve.

— Adj rá szárazat jó asszony, szólt Tina Kati.

— Honnan adjak mikor nincs. Az éjjel mind berondította, és még nem is moshattam ki. Hozd ide Peti azt a takarót. No most legalább nem fázik meg a kicsike.

Begöngyölgette Annát a pokrocba és ugyanazon helyzetben a karjára fektette.

— Bizonyosan csikarása van neki, hogy így a hasán jobban megnyugszik, mondá.

Hejszkanen kiverte pipáját és visszadugta a zsebébe.

— Nem mennék már? — kérdé nejét.

— Bizony édes gazdám, szinte egészen elfeledkeztem a főztömről, amit a tűzön hagytam.

— Mi lesz nálunk enni való? — kérdé Holpajnen, mikor a vendégek elmentek.

— Nincs idehaza egy morzsányi kenyér sem, Helént csak az imént küldtem ki a zacskóval; várjunk, csak nem jön haza üres kézzel.

Holpajnen megvakarta a fejét és levette magát háttal a ruharakásra.

— Még csak nem is kérdezed, hogy hova lett az ágy.

— Hallottam már a gazdától.

— Ha legalább aztán várna az e hónap házbérre s ne tenne ki bennünket. Csöndesen Vili, Anna alszik.

— Adjál kenyeret auyám.

átmeneti bevétel és a befektetések után számított 5%. Ez összesen a f. évre jan. 1-től kezdődőleg 32,615 frt 32 kr. az előirányzat szerint. Ha ehhez hozzáadjuk az algyógyi birtok jövedelmét, mondhatjuk, hogy az Emke ez idő szerinti jövedelme 45,615 frt 35 kr. Megkívánom jegyezni, hogy az algyógyi birtok jövedelmét a következő évre 17, azontúlra pedig az állam befektetési után minden évre 20—22 ezer frtra teszi a birtok igazgatósága

A bevétellel szemben a szükséglet a következő:

1. Az algyógyi birtok egész jövedelme az algyógyi székely földműves iskoláé; erről alább külön szólandunk.

2. Szükséges: különböző magyar felekezetek 3 lelkészének, 12 körlelkészének, utóbbiak közül 2 tanítással is foglalkozik, 13 tanítójának, 3 lelkésztanítójának, 2 tanítónőjének, 3 munkatanítónőjének és 15 iskolájának rendszeres évi járandóságukban 4395 frt, s a f. évre 3 iskolai célra 185 frt 8 kr. rendkívüli, összesen tehát f. évre 4580 frt 83 kr. segély.

3. Szükséges: 6 Emke fiú és leányiskola, 1 Emke leányiskola és óvó-iskola, összesen 8 önálló iskola és egy Emke segélyezett államvasuti elemi iskola központi rendszeres járandóságában 3526 frt 61 kr.

4. Kell 6 Emke óvó, 4 Emke létesítette és 2 Emke kezdeményezte és segélyezte óvó rendszeres központi járandóságában 2957 frt 24 kr. és 10 Emke gyermekmenhely f. évi szükségletében 45 frt 20 kr. összesen 3412 frt 44 kr.

5. Népiskolai tápintézetekre előirányzott 500 frt, szegény iskolás gyermekeknek 80 frt; együtt 580 frt.

6. Ösztöndíjakra: 1 szövő és 2 gyermekjátékkészítő tanműhelyhez, 1 nőipariskolához és 1 közép faipariskolához 601 frt.

7. A nagy enyedi árvaháznak a tavalyért és az idénért 2450 frt, s fizetni kell még 3 éven át megfelelő 5% kamattal 1000—1000 frtot.

8. Iskolai jutalmakra Szent-Istváni Nemes János alapítványából 111 frt

9. Egy legbuzgóbb tanító jutalmazására Gyertyánffy István alapítványából 50 frt.

10. Már előfordult 4 Emke iskola további rendszeres járandóságában átmeneti bevételek után 1204 frt 24 kr.; ebből 150 frt ismét tápintézeti összeg.

11. Emke népkönyvtárak tovább fejlesztésére és szaporítására 640 frt

12. Emke olvasókönyv kiadására a f. évben 200 frt.

13. Emke daloskörök alakítására 300 frt.

14. 1 főreáliskola tápintézetnek, 1 kereskedői iskolának és 1 áll. iskolához munkatanítónőnek 550 frt.

15. Fiókok 25%-ka után 200 frt.

16. A magyar nők Emke lobogó alapja,

mint rendelkezési alap, f. évi jövedelmében fölhasználható se, élyekre 621 frt 61 kr.

17. Előre nem látott összegekre fölvetünk 300 frtot.

18. A Kovács-alap létrehozatalára 545 frt

19. 3 Emke iskola, 1 Emke óvó és 1 gör. kath. iskola építésére rendkívüli befektetésül előirányozva 15.700 frt.

20. Intézeti beszerzésekre és rendkívüli dologi kiadás 800 frt.

Ez együtt 19,461 frt 70 kr. rendes, 20,511 frt 3 kr. rendkívüli (dologi egyszerűsmindenkori) összesen 39,972 frt 73 kr. szükséglet, vagy az algyógyit is hozzáadva 52,972 frt 73 kr. Ezekhez járul a bérház adóalapjára évi 2090 frt; tagdíjak behajtásában az egész országra nézve 900 frt; lakberekben s irodahelyiségért, a hol levéltárunk s pénzeszközaink is vannak, s a hol a directorialis, szakosztályi s bizottsági üléseket szoktuk tartani, 730 frt; továbbá fűtés, világítás 190 frt, portó 200 frt, dologiak 500 frt szolgálja 300 frt, felszerelési kellékek leírásaért 90 frt, két alapító olajképeért 240 frt — a tisztí díjazásról alább szólandok — mindössze 16,176 frt 9 kr. különbözet, melyen az alapelvek következetes megtartásával az igazgató választmányaként határozta segíteni, hogy a nagyobb mérvű rendkívüli szükségletek, építkezések közül az idén csak a legszükségesebbeket fogantatosítjuk; ellenben buzgalommal folytatjuk tovább a gyűjtést, és a Wekerle Sándor pénzügyminiszter ur megígérte és a parlament megszavazta, nagyobb szabású sorsjátékban reménykedünk. A legközelebb való szükséglet egyébként, miként tavalyi évi jelentés-mben kimutattam volt, nem is további 1 millió, hanem 4 millió frt tőke és befektetés. (Folyt. köv.)

A tanuló ifjúság hangversenye.

Ritka szép ünnep színhelye volt f. hó 11-én a népkerti szinkőr, hol a tanuló ifjúság hangversenyét tartotta, mely sokáig lélekemelően kedves és emlékezetes marad a csongrádi publicum előtt. A műsor változatossága különösen lebilincselte a hallgatóság figyelmét. A szereplők mindegyike oly precízen állotta meg helyét, hogy méltán megérdemelte azt a sok tapsot és eljenzést, a mellyel őket a felkellesített közönség kitüntette.

A díszes ünnepséget az alkalmi

dalárda által előadott „Nemzeti ima“ nyitotta meg, melynek meleg érzésű és harmonikus elnekléséért teljes elismerés illeti meg a tanuló ifjúságot. — A szereplő kisasszonyok szabatos zongora játéka és ügyesen előadott szavalaival valóban meglepte a közönséget és jól esett constatalnunk azt, hogy első fellépésük dacára még esik halvány árnyéka sem mutatkozott a lámpaláznak.

Nem mulaszthatjuk el itt azon örvendetes körülményt kiemelni, hogy Draskovits Erzsike és Szvoboda Belluska kisasszonyok négykezes zongorajátéka oly kifogástalan módon sikerült, hogy a darab eljátszása után a közönség szünni nem akaró tapsai és eljenzései között távoztak a színpadról. A hölgy-szavalatok közül általános dicséretet érdemel Kárpáti Ilonka kisasszonyé, ki Ábrányinak „Magyar nyelv“ című hazafias költeményét, női temperamentumához képest a legszebb hanghordozással szavalta el. Draskovits Erzsike kisasszony az általa zongorán előadott „Sobri dala“ című darabot alapos nyugodtsággal és precízen játszotta el, s a közönség ily nehéz darab betanulása és annak correctul való előadásáért nem is habozott a játszóit tapsaival s eljenzéseivel jutalmazni. Eder Ágneska kisasszony szintén teljes elismerést érdemlő ügyességgel szavalta el Tompa „Havasi róza“ című költeményét. A Szarka Sándor által előadott humorisztikus monológ sok helyütt zajos derűtséget keltett.

A szavalatok legsikerültebbje Boda Jánosné volt, „Gondolatok a könyvtárban“ Vörösmartynak egyik legszebb bölseleti költeménye, melynek nehézségeit szavaló a költemény méltóságára illő hangja és

— Honnét adjak, várj a mig Helén megjön. Peti eredj ki a kapuba, nem lát-szik-e még.

Peti kiment, hanem rögtön visszajött és elmondta, hogy Helént még nem látni.

Viii megint rágyújtott a panaszkoldásra:

— Éhes vagyok, anyám; hallod, éhes vagyok.

— Menjetek ki az udvarra egy kicsit Petivel, keressetek ott a pajtában olyan szép forgácsokat, aztán játszatok vele, csináljatok házikót és efféléket. No menjetek, akkor jók lesztek.

— Én nem.

Vili hangosan akart volna sirni, hanem az atya megszólalt, és arra ő abba hagyta, mintha elvágta volna.

Helén csakhamar meg is jött és a zacskó tele volt az egész napra való kenyérdarabokkal. Csaknem egyidejűleg Tina Kati is megjelent az ajtóban, egy tál párolgófőtt burgonyát tartva kezében.

— Hozok egy kicsit nektek is, mivel maradt, — mondá.

— Ez ám az úri mód. Holpajnen, kelj föl és egyél. Ezer köszönet. Tina Kati, te mindig jó vagy hozzánk. Fizesse meg az a jó Isten. No, most van jó napotok fiúk, de ne álljatok olyan össze, hadd jusson oda Helén is.

Holpajnen az asztal mellé ült; a fiúk olyan közel helyezkedtek el, a mint csak tudtak és sóvár szemmel neki estek a tál-

nak. Oldalvást Helén nyújtogatta kanalát.

— Menj oda enni te is, én maj azalatt ringatok. — mondá Tina Kati.

A fiúk mögött Mari is egy-két falatot dugott a szájába. Jól esett neki, a burgonya olyan porhanyó volt, hogy széjjel ment; már az idejét se tudta, mikor evett ilyea jó eledelt. De sajnált belőle sokat venni, hadd jusson másnak is, különösen mivel a szegény fiúk olyan mohón ettek. Lenyalta a kanalát kívül-belül egészen tisztára, s azzal félretette.

— Hát csak ennyit eszel? — kérde Tina Kati, mikor Mari visszament a bölcsőhöz.

— Nem esik jól nekem most az étel. Ez részben igaz is volt, mert habár csak az imént gyötörte az éhség igen nagyon és habár az étel ugyancsak ízlett neki, mégis azonnal elmúlt az étvágya, mikor az eszébe jutott, hogy úgy sem jut belőle mindnyájuknak jóllakásig.

Azon este Anna meglehetősen nyugodtan aludt. Mari megfordulhatott az orvosnál és a patikában; azután orvoságos üveggel kezében, nyugodtabb elmével tért haza. Remélte, hogy a gyermek a csöppektől majd jobban fog aludni éjszaka. Tina kati egy kis méceszt adott neki, amelyet ő beteglámpásnak mondott, hogy ne legyenek farkassótségekben. Nem lesz elég az olaja egész éjjel, ha a kis Anna ébren találna lenni, de legalább egy időre.

Ugy nyolcz vagy kilencz tájban lehe-

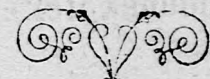
tett, nem tudta egész biztosan, mert órájuk nem volt. Az anya elkészítette a fekvőjüket, a gyermekeknek az előbbi helyre, maguknak a s.rókba, ahol azok az ágynemű-félék voltak. Helén a gyermeket ringatta, Vili pedig a kályhánál feküdt, arczon; anyja lehúzta róla a nadrágot és odatette az ágy helyére Peti mellé. Holpajnen már a falnál feküdt, a háta meggömbülve; csak széles vállai látszóttak belőle és barnás haja hátul a fején.

Mari letette a beteglámpást meg a gyújtót oda közel a padlóra, eloltotta a világot és imádkozott.

A bölcsőt a végénél fogva ringatta, hátán feküdt, fél keze a homlokán volt, és merőn nézett az ablakra, amelyen néha fény csilámlott be. A többiek csakhamar elaludtak, egyenletes lélekzetükből hallotta. Csendesség volt körül és sötét, csak gondolatai sziszegtek és kavarogtak a fejében. Ismét az jutott eszébe, mikor a fiúk reggel azt a kenyeret lopták. Ki tudja milyen gonosztevő lesz még belőlük nagykorukban. Így kezdhették lám kicsiséggel azok is, akik mostan ott a várban ülnek (k is gyermekek voltak egykor, őket is édesanya szoptatta és nevelte boldogtalan életre, magok és mások keserűségére. Ha egyszer még az ő fia is odajutnaának vasra verve. Uristen!

(Folyt. köv.)

Canthy Minna.

ügyes mimikájánál fogva föltétlenül küzdött. le. Egyes részletek kidom- borításai csaknem a könyvekig meg- hatották a publikumot, csakugyan megérdemelte a dörgő tapsvihart. Frank Zoltán szellemes humoreszk- jének józúket kaczagott a közönség, melyet Lilienthal Emil felolvasó, ügyesen interpretált. Az élőkép, melyet Szilberleitner Ferencz úr műértően rendezett, nagyon meg- nyerte a közönség tetszését. A czi- gányvajda, a cigánylegények, de főleg a cigányvajda minden dicsé- retet fölmúló bájos leányai, a raj- kók, valamint a gigerlik mindany- nyian rendkívül ügyes alakításuk által tüntek ki. A hangversenyt reggelig tartó táncmulatság kö- vette, melyen a következő hölgyek vettek részt: Bezedits Istvánné, Cse- megi Antalné, Draskovits Dezsőné, Draskovits Domokosné, özv. Éder Jánosné Farkas Béláné, Hornyik Károlyné, Koniáthy Mórné, özv. Mihálovics Edéné, ifj. Piroska Ist- vánné, Sövélyházy Antalné, Schön- feld Hermanné, Shóla Gyuláné, Szilberleitner Ferenczné, Szőke Pál- né, Szőke Antalné (K.-Félegyháza), Svoboda Ferenczné, özv. Taly Lászlóné, Turcsányi Mihályné és Vladár Sándorné. Kisasszonyok: Draskovits Erzsike, Éder Ágneska, Eszes Mariska, Farkas Ilonka és Mariska, Greskovits Henriette, Kár- páti Ilonka, Léderer Gizella, Réti Ida, Schönfeld Hermína, Szőke nő- vérek (K.-Félegyházáról), Szilber- leitner Bianka, Svoboda Belluska és Rózsika és Tari Etelka.

Kritik. Kus.

Ujdonságok.

— Kedves vendégek városunkban. Né- vely János és Balogh János országgyűlési képviselők, valamint Sima Ferencz a tápéi kerület képviselőjelöltje, Nagy boldog asszony ünnepén délután lidánia végeztével, mint pár- tunk vendégei, a csongrádi képviselő választás igazolásáról és a tápéi híres választási eljárásról beszédeket fognak mondani a temp- lomtérén. A beszéd-ekre az ellenzéki pártok elnöksége faragaszokon hívja meg a közön- séget.

— Egy terjedelmes nyomtatvány volt a kezünkben, melynek czime: „Nyílt levél a tápéi kerület b. választóihoz“, melyet ugyan petítkai tekintetben — mert ahhoz jogunk nincs — nem bírálhatunk el, de azt megjegyezhetjük róla, hogy annyi igazságot, s annyi szembeszökő igaztalanságot, mely ott fólhalmozva van, ritkán akadhatunk. Elmondja író, tisztelendő Petróczy József eb- ben, hogy ő előbb kormánypárti volt, s oka- datolja, hogy miért szakított a párttal s lett rendületlen nemz. ti-párti. Elmondja a vesztegetések minőségét s mektoraságát, és szívének fájdalmát azért, hogy nem volt a kormánynak hűséges vazallja, mint tette el haladéktalanul a váci püspök Nagyká- tára s várja, hogy őt azon sors éri, mint Bajcsi Gábor volt csougrádi káplánt, de ő ha koldusbotra szorulna is, akkor som fo- gadja el a püspök olyatén intézkedését, hogy belőle Bajcsi Gábort csináljon! Szóval ily körmöntont okoskodásokat, mint ama „Nyílt levél“-ben van rakva, keveset olvas- tunk még.

— Ujabb orl proccsiók! Még csak pár hónappal is előbb az öreg S...-át a bo- londok házába vinendőnek ítélték azért, hogy

a peronospora viticola ellen védekezni lát- ták. Elmondják, hogy ez a machinatio csak az öreg esze szüleménye. tehát nem méltó a figyelemre. — Most már midőn látják — főleg a magas s hevesb termékező talajo- kon, hogy már is mily óriási károkat tesz az a majdnem láthatatlan apró féreg, ismerik csak be, hogy a dolog nem tréfa s a mult vasárnap már igen számosan zarando- koltak az öreg S... szőlőjébe — miat a csős mondja — majd egész napon át ott felel vesztegetnie, hogy mutogassa az öreg és Csemegi Antal szőlőjét, melyek már két- szerj permetezéssel védve vannak a pero- nosporától, sőt azt is láthatták, hogy a Csemegi szőlője még inkább meg van védve mint az öregé, melynek okát abban kell keresni, hogy még az öreg elsőre 3/4-ékkal dolgozott felényi jegeczesedett szódával, ad- dig Csemegi már elsőre is kétszálék vasgá- licz és ugyanannyi szódával permetezett. Habár kissé késő is már a védekezés, de a mit — főleg a jövőt tekintve — még meg lehet menteni, okos ember megmenti, csak néhány szőlőlevél maradjon is meg a vesz- sző mentve a jövőre; de ha még most is elbizakodva elnagyoljuk a meutést, úgy csak az Isten irgalma lesz, ha még is ma- rad ép v. szszóvel a jövőre. Különb. bírjuk az öreg úr azon ígérését, hogy e tárgyban kimerítőleg írni fog lapunk számára.

— Csongrádi plébánosok 1704-1850. 1804-12. Garótsai László 1712-15. Décsi András. 1715-0. Gábor Ferencz. 1720-26. Szegedi Mátyas. 1726-33. Ábrahám Pal. 1733-53. Vintre Gergely. 1758-63. Ber- zetzki Márton. 1763-64. Fábian István. 1764-78. Vintre István. 1778-81. Vida Tamás 1781-1892. Kanyó András. 1802-18 Matyus István. 1818-40. Szabó László. 2810-44. Jantovics József 1844-1850. Bánó Mihály.

— Egy kedves klikk. Folyó hó 11-én a tanuló ifjúság által rendezett hangverseny alkalmával azt tapasztaltuk, hogy közönsé- günk egy „bizonyos“ része tüntetőleg othon maradt, mert az illetőknek amint előre is sejtettük — a hangverseny nem fogja báj- teli műizlésüket kielégíteni. Ha nem lenne és hiteles forrásból eredt tubomásunk arról, hogy e műveltségre nem valló tüntetés céltudatosan történt, nem szólnánk semmit, de így kénytelenek vagyunk megbotrátkozni e neveltséges „tüntetés“ fölött. Pedig jól tudjuk, hogy ama bizonyos tüntető csoport nagyon szereti magát az intelligencia közé számítani, azonban mi ez egyszer kénytele- nek vagyunk kétségünket nyilvánítani a fölött, hogy az illetők az intelligenciához tartozzanak, mert ilyen céltudatos és ne- vetségesen távolmaradást csak is oly klikk bír rendezni, amelynek fantasztikus bekép- zelődsére a sötét... határos. Egyébb- iránt pedig jegyezze jól meg magának a távolmaradásával „thünthethő“ tömeg, hogy gondjuk lesz arra, miszerint máskor az ő kisdedeiket a nemzeti kaszinó tagjaival fog- juk felkéretni a hangversenyen való rész- vételre.

Igy jár a ki mindig iszik. Bagi János öndllő fiatal borbély, kora gyermekségében szokta meg a szeszes ital nagymértékben való élvezését. Szülői korán haltak meg s így nem volt aki éber szemmel figyelte volna lépteit. A temérdek szeszes ital végre megzavarta el- méjét s folyó hó 9-én az örültség egész düh- vel tört ki rajta, most a helybeli kórházban van ápolása alatt. Eltettendő pé dául szolgál- hat ez a szeszes ital kedvelő emberiségnek.

A tanuló ifjúság hangversenyén a kö- vetkező hölgyek és urak fizettek felül: Hor- nyik Károlyné és Shólya „Gyuláné nagysá- gának, továbbá Holczer Adolf, Gutman Lajos, id. Lászlóffy László, Éder János, Tari Ist- ván és Dr. Dékány Béla urak 20-20 kr. Farkas Béla, Hajnits Dezső, Weisz Márk, Kováts Márton és Szőke Pál urak 40-40 krt. Tari Etelka kisasszony és Szarka Ö. lön, ur 60-60 krt. Özv. Taly Lászlóné ő nagy- sága 1 frt, Shólya Gyula Tóth Henrik és Bodor Ferencz urak 1 frt 20-1 frt 20 krt. Szilberleitner Ferencz úr 3 frt 30 kr. és Baghy Zsigmond ur 9 frt 20 krt.

— A szegedi női ipariskolában az új tanév szeptember hó 5-én veszi kezdetét, a beiratások pedig szeptember 1-től naponta d. e. 9-12-ig és d. u. 3-6-ig az intézet igazgatójánál, a nőipariskolának helyiségé- ben (Tisza Lajos körút 58. szám alatt) esz- közöltetnek.

— A „magyarországi tanítók országos bizottsága“ f. évi augusztus hó 26-án dél- után előértekezletet, 27-én délelőtt 8 óra- kor pedig nagygyűlést tart Szegeden, ez al- kalomra úgy az országos bizottságot, vala- mint a tanító-egyesületek (testületek) tag- jait és tanügybarátokat tisztelettel meghiv- ja az elnökség. Ugyanekkor fogja rendez évi közgyűlését az „Eötvös-alap jótétemé- nyei fölött határozó országos osztó-bizott- ság“ is megtartani. A gyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. A népnevelési szakosztály működéséről. Előadó György Aladár. 4. A tanítók szol- gálati viszonyairól. Előadó Somlay József. 5. Paedagogiai értekezés. Előadó Kovács István, szegedi tanító. 6. A magyar nyelv tanítása 1879. óta. Előadó Dr. Bokor Jó- zsef. 7. Tisztújítás. 8. Juttatványok. (Az ér- demlegesen tárgya a dő juttatványok az alap- szabályok értelmében a gyűlés előtt lega- lább egy héttel az elnökségének bejelen- tendők.) Osziinte bizalommal kérjük föl sze- retett ügytársainkat, hogy e gyűlésünkön minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek. Fölkérjük mindazokat, kik e gyűlésen részt venni kívánnak, legyenek szivesek ebbeli szándékukat legkésőbb augusztus hó 20-ig az elnökségnek bejelenteni, hogy el- szállásolásukról kelő időben intézkedni le- hessen. A megérkezett vendégek lakásuk ügyében a belvárosi főiskolában nyernek fölvilágosítást.

— A kolera. A fővárosi tisztí főorvos. hivatalban egymást követik az intézkedések m-lyekkel a kolera járvány behurcolása esetén a fő- és székváros közegészségügyi viszonyainak a legjobb állapotba helyezése- vel a nagyobb veszedelmet elhárítani lehet. A legbiztosabb és leghathatósaab óvszer or- vosi tekintélyek állítása szerint a cognac. Ennek bevásárlásakor azonban óvatosnak kell lenni s csak oly czég gyártmányát el- fogadni, melynek jósága el van ismerve. Ily szempontból legjobban ajánljuk gróf Ester- házy Géza augyalföldi gyártmányát, mely francia mód szerint idegen anyag hozzáve- gyítése nélkül tiszta borból van készítve, mit eléggé bizonyít az a körülmény, hogy mindazon kiállításokon, melyeken az au- gyalföldi cognacgyár részt vett, a legelső kítüntetéseket nyerte el. Központi iroda: Budapest külső váci-út 23.

Közgazdaság.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara következőkre hívja föl az érdekelt körök figyelmét:

A kereskedelmi miniszter ur közli, hogy a Bécsben székelő svájci követség értesí- tése szerint a Svájcs és Olaszország közt kötött kereskedelmi szerződésnek f. évi ju- nius 19-én történt életbelépésével, hatályon kívül helyeztetik az ez intézkedés, melyhez képest származási bizonyítványal voltak ellátandók a Svájczba bevitt tojás- lószór és deli gyümölcs küldemények a végből, hogy a szerződéses tarifa szerinti elbánásban részesüljenek.

Az Olaszországba és Svájczba való bevitel vámmér-ékléseire vonatkozik a ke- reskedelmi miniszter ur második közlése, mely így szól:

Az Olaszország és Svájcz között 1892. évi április 19-én kötött s f. évi június 19-én életbelépett kereskedelmi szerződésben e két állam egymás termékeinek kölcsönösen több oly vámmérséklést biztosítottak, melyek az Ausztria-Magyarország s Olaszország illetve Svájcz közt 1891. évi december hó 6-án kötött s az 1892. évi VII. illetve VIII. törvényzikkébe iktatott kereskedelmi és vámszerződésekben nem foglaltatnak, melyek azonban az Olaszországba és Svájczba való bevitelünknel bennünket szerződés-szerűleg megillető legnagyobb kedvezmény alapján az osztrák magyar vámterületről e két ál- lam területére bevitt árukra is kiterjednek.

Fölsorolja azután a miniszteri leirat mindazokat az árukat, melyekre a vámmér- séklések vonatkoznak s azok közül a sze- gedi kamarai kerület érdekeltjinek szem- pontjából említést érdemelnek a következők:

Vámok az olaszországba való bevitelnél.

Az áru megnevezése	Olasz illetőleg svájci	
	általános vám 100 kogramonk.	szerződéses vám lira illetve frank
Parkettáknak való deszkák és táblák: egy fajta közönséges fából, nem enyvezve	6	vm.
" " " " enyvezve	6	2
két fajta " " enyvezve	6	3
másféle	6	4

Vámok a Svájcba való bevitelnél.

Eleven szárnyas	6	4
Holt "	12	6
Kolbászfélék	25	12
Friss szőlő	5	2 1/2
Tésztaemüek	15	8
Sertések 60 klgm-nál nehezebbek	8	5
" kisebb súlyúak	8	4

CSARNOK.

ELŐRE, — HOZZÁ.

Holdvilágos néma éjben
Minden csendes és nyugodt,
A sima vizen könnyedén
Egy barna csónak futott
Előre, — hozzá.

Rég volt, mikor bucsú csókod
Ajkamra nyomtad hévvel . .
Mond az ifjú és csónaka
Úszott biztos evezéssel
Előre, — hozzá.

De elborul az ég, s a szél
Vadul kiáltja: Dőre!
Mért keltél könnyelműen útra?
Ó azért halad küzdve
Előre, — hozzá.

Hiába riaszt a víz, az ég,
Meggüzdök ezer vészszel,
A szerelem új erőt ad,
S ő evez új reményvel
Előre, — hozzá.

Elfeledek mind e küzdést,
Ha ajka ajkam érte,
Leccsendesült, elmúlt a vész,
A csónak biztos révbe,
S ajka — ajkát érte.

N. Déry József.

Ezer méternyire a föld felett.

Genuában produkálta magát Dubois léghajós az ő szép és fiatal nevével, Szidi, vel. A léghajó majdnem naponta emelkedett fel nyolczszáz méteres magasságba, honnan Szidi asszony esőernyővel ereszkedett alá. Tizennégy napon át oly biztonsággal és pontossággal végezte produkcióit, hogy senki sem gondolt baleset veszélyére. A közönség tömegesen tódult az előadásokhoz, melyeknek kedvezett a jó idő és melyek zavartalanul mentek végbe Dubois száz líráért magával vitt egy urat, vagy egy hölgyet. Háromszor ment vele Capri gróf, kétszer-kétszer Venosta marchese és Viteli lovag Nem csoda, ha Dubois legelőkelőbb házakba bejárhatott. Meghívták estélyekre, ebédekre, lakomákra. Neje egy elbájolóan szép bretagnei nő mindenkit elragadtatott kecsességével; férjét és hat éves Károly fiát imádták. A legboldogabb családi életet folytattak.

Ekkor váratlan esemény zavarta meg boldogságukat Capri gróf egy estélyén Vardi gróf szerelmet vallott Szidinek . . . Megérdemelt visszautasításban részesült. A gróf bosszút esküdött. Másnap megváltoztatott irással következő levelet intézett férjéhez: Vigyázzon, felesége megcsalja, szereti Capri grófot . . . A gróf parkja csodadolgokat beszélhetne önnek . . . A szökőkút csobog . . . a fák susognak . . . de a szobrok hallgatnak. Dubois holthalavánnyá lett. Szidi az ő istene gyermekének anyja, kit, imádot, kit kézen hordozni képes volna! . . . Capri gróf ez kéjenc . . . Lehetetlen, De mi érdekében lehet a levél írójának hogy tönkre tegye egy család boldogságát? Hátha levele valót mond? Valót? E szó megremegettette egész testében, hangtalan rebegette: — A szökőkút csobog, a fák sutognak, de szobrok hallgatnak.

Megsemmisítve rogyott egy székre és könnyű lopóztak szemébe. Siratta Szidit Károlyt, elvesztett boldogságát.

Szegény apa!
Hirtelen felállt . . . Rettenetes gondolat fogamzott meg agyában . . . Igen igen, mormogá, ez a helyes módja. Nagyszerű látvány lesz . . . A gróf és én . . . ezer méternyire a föld felett . . . Egész Európa beszél majd rólam . . . Megmutatom a világnak, hogyan kell megbüntetni a házasság törőket . . . Ezer méter — egy ölelés . . . egy lökés . . . aztán el a pokolba! Szidi előre, miután az az ötlet ördögi, de szép.

Iszonyú kacajjal tette el a levelet aztán távozott a házból.
Másnap volt ez utolsó előadás, melyre nagyszámú közönség jelent meg. Szidi, a férje és Capri gróf a léggömbhöz csatolt kosárba léptek. Szidin spanyol jelmez volt, mely nagyszerűen tüntette ki gyönyörű idomait. Csókokat hányt a közönségnek. Dubois merően, önfeledetten bámult fölfele, folyton e szavakat suttogta: A szökőkút csobog, a fák sutognak, de a szobrok hallgatnak.

Egyszerű hangon kiáltá:
Er-szd!
A léghajó méltósággal emelkedik és ezerszeres „evviva“ követi. A gróf Szidivel mulat kinek ezüstös kacajja a Dubois lelkébe vág. Belső hang kiáltja felé: Gyilkos! Ezt a gyönyörű asszonyt minden bájával . . . az édes száját . . . a kedves szemét . . . az apró kezét és lábát . . . A teremtes e remekét megakarod semmisíteni? A féltékenység démonja ösztökéli:
Meg kell lennie!

Aztán feltűnik egy angyalfő, melyen az asszony vonásai felre nem ismerhetők és így szól

— Papa! Jó gyermekei vagyok! Mindig ha mamával a levegőbe utazol imádkozom, hogy az isten óvjon meg, hogy egészségesen térjtek vissza és ne hagyjatok árván. Hallod gyilkos? Ne hagyjatok árván! De a féltékenység gonosz szelleme újból suttogta:

— Meg kell lennie.
Nyolczszáz méternyi magasságba értek. Az emberek odalelnek olyanok mint a báb-színház alakjai, a fák olyanok mint a cserépvirágok. A léghajó látszólag egy helyen lebeg.

Szidi megkérdi férjét. — Most? — Most hangzik a felelet. A két férfi az esőernyőbe segíti, vezényszóra elbocsájtják. Az ernyő szédítő gyorsasággal zuhan le vele.

— Mindenható Isten, kiált fel a gróf elveszett! Az ernyő nem nyílik.
— Tudom, felel Dubois fagyos nyugalommal, szétvágta a szövetét.
— Gyilkos! Miért tette?
— Gazember! Hogy öleléseidről védjem nőmet.

— Mit jelentsen ez?
— Ah ismeri Dávid és Bahseba történetét?

— Mit tartozik ez ide?
— Tönkretetted boldogságomat! Árva lett miattad a gyermekem.
— Hazugság! Esküszöm, hogy ártatlan vagyok.

— Nem vagy az gazember! Szökő kút csobog . . . a fák sutognak . . . de a szobrok hallgatnak . . . quiték leszünk.

Az egész terhet kidobta a kosárból. A léghajó nyilsebesen a magasba szállt.

— Az istenért mit tesz? kiáltja a gróf.
— A felhőkig kell mennünk. Ott leszármolhatunk. Egyet vágok a léghajón és mindketten angyalokként szállunk le a szép földre.

A léghajó mind magasabbra száll.
A gróf szédül. Ugy érzi mintha arczbőre minden lkacsában fűk volnának . . . A vér halántékaihoz tódul . . . A lélegzet nehezebbre esik . . . Megeredt az orra vére. Aztán harmatféle nedvesség lepi el arczát, kezét. — A felhők légijába érkeztek.

Dubois megnyitja a szelelő lyukat és kiereszti a légszeszt. Odaszól a grófnak:

— Készülj halálodra! Térdelj le és imádkozzál! Bűnhődjél meg azért a mit tettél.

— Nem követtem el semmi rosszat és . . .

Térdelj le és imádkozzál! menydörög Dubois mégegyszer. Bánod-e mit tettél?

— Hát mit tettem?
— Itt a bizonyíték kiált Dubois és odaadja a levelet. A gróf rémülve szól:

— Ez rágalom! — Ez a Vardi gróf írása . . . Ön megölte szegény ártatlan gyermekét.

— Térdre és imádkozzál!
— Árva gyermekké tette fiát!

— Térdelj le imádkozzál, mert melledbe dőföm ezt a kést! Dubois kihuzta éles kését.

Emberfeletti erővel ront a gróf Duboisra, kicsavarta kezéből a kést és ledobta. A kosár szűk helyén birkozás kezdődik, melynél rettenetesebbet gondolni sem lehet. Dubois olyan lett mint a vadállat . . . Szeme kidülledt, úgy látszik nem tudott beszélni; hörgő, tagolatlan hangokat hallatott . . . Herkulesi erővel fogta meg a gróft és kiakarta dobni a kosárból. Capri azonban nagyot rántott a szelelőn, a légszesz Dubois arczába tódult és mint viliám-ütött ember rogyott össze a léghajós. Azt a pillanatot a gróf arra használta fel, hogy megkösse Dubois kezét, lábát aztán maga is aléltan esett a tébolyodott mellé.

A léghajó pedig szállt tovább hegyenvölgyön, folyókou, patakon át és át a réteken, mezőkön, az est árnyékát vetette a földre, a harangok rég hirdették az Ave Máriát, hold és csillagok gyönyörű pompában ragyogtak . . . A léghajó pedig mint a honatalan vándor költözött tova a hallgatag éjen.

Mily sors várt reá?
— Lassan hajts Pietro! parancsolta az úr kocvisának. A gróf elaludt. A megköltözött örült minden zökkenésre orditoz.

— Parancsára uram, szolt a kocvis.
A fogat Salvi gazdászé, kinek gyümölcsösének fái közt akadt meg a léghajó. Nagy nehezen fékeztek meg a léghajót és kiszabadították a gondolában levőket veszedelmes helyzetükből. A maradt Dubois nem sebesült meg.

Déltájt érkeztek Genuába. A városban az elünt léghajó miatt nagy volt az izgatottság, mely csak a gróf láttára csillapult. Az örültat azonnal tébolydába szállították.

A szép Szidinek nagyszerű volt a temetése. Egész Genua kísértte a koporsóját. És a kis Károly? A gróf gyermekéül fogadta és ápolta és gondozta sajátjaként.

Két héttel ezután az olasz lapok következő hirt közölték: Capri és Vardi grófok tegnap pisztoly-párbajt vívtak. Háromszoros golyó váltás volt kikötve. A második lövésnél Vardi gróf homlokon, találva holtan rogyott össze.

Ma már elfelejtették az esetet, a gróf egészen fia nevelésének él. És ha szép nyári estéken együtt sétálgatnak, szól a fülemile, csobog a szökőkút, sutognak a fák, de a szobrok hallgatnak.

Tiszavidéki.

Nyári vasuti menetrend,

Csongrád - Félégyháza - Budapesti vonal.

Csongrád — Budapest.

Csongrádról indul 9 óra 15 percz délelött, 3 óra délután.
Félégyházára érkezik 10 óra 18 percz délelött, 4 óra 03 percz délután.
Budapestre érkezik 1 óra 20 percz délután, 8 óra 50 percz este.

Budapest — Csongrád.

Budapestről indul 8 óra 25 perc reggel, 12 óra 25 perc délután, 2 óra 35 perc délután.
 Félegyházára érkezik 12 óra 08 perc délután,
 4 óra 46 perc délután, 4 óra 56 perc délután.
 Félegyházáról indul 12 óra 35 perc délután,
 5 óra 20 perc délután,
 Csongrádra érkezik 1 óra 38 perc délután
 6 óra 20 perc este.

Félegyháza—szegedi vonal.

Félegyháza — Szeged.

Félegyházáról indul (Pusztá-Péteri, Kistelek Szatymaz, Dorozsma-felé) 12 óra 18 perc délután
 5 óra 02 perc délután.
 Szegedre érkezik 1 óra 46 perc délután, 6 óra 57 perc este.

Szeged — Félegyháza.

Szegedről indul (Dorozsma, Szatymaz, Kistelek Pusztá-Péteri-felé) 9 óra 58 perc délelőtt, 3 óra 50 perc délután.
 Félegyházára érkezik 10 óra 59 perc délelőtt
 4 óra 41 perc délután.

Beküldetett.

Fekete, fehér és színes selymeket méterenként 45 lrtól 16 frt 65 krig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 200 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is póstaber- és vámmentesen Henneberg G. cs: kir. udvari szállító) seivemgy. ra Zürichb. n. — Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba intézett levelekre 10 krosbélyeg raga sztandó. (1)

Nyitlér.*

Epilepsia (eskor)

visszaesés nélkül gyógyítható.

A tudomány eme csodás sikere ezer és ezer alkalommal bizonyult.

Bővebb értesítést ad levélpostabélyeg be- küldése mellett

„Office Sanitas“ Paris
 30 Fauburg Montmartre.

* Ezen rovatban közöltékért nem vállal felelő- séget Szerk.

Felelős szerkesztő: SZILBER JÁNOS.

UNGVÁRI PÉTER
FOGORVOSI MŰTERME SZEGEDEN.

(Uj Mayer-ház, az Európa-szálloda mellett.)

➔ Rendelési idő: d. e 9—12, d. u 2—5-ig. ➔

Egyes műfogak és teljes műfogsorok kautschuk, arany és alumini m alapon légnymással, amerikai módszer szerint, minden rugó és kapocs nélkül 12—24 óra alatt fájdalom nélküli betétele.

Piombirozások a legfinomabb amerikai jegecz és lap arannyal,— továbbá platina, ezüst email és csontmassával.

Fogműtétek kéjgáz, altatógáz, Bromathyi és Cocain alkalmazásával.

➔ Vidékiek és átutazók ➔

előleges bejelentés esetében tartózkodásuk idejére különös figyelemben részesülnek.

8—13.

Védjegy a cognac-quin- kivonat számára.

Cognac-quin-kivonat.

Kitűnő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 fr o. é. Készítési utasítás ingyen mellékeltek. Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

SPIRITUSZ MEGTAKARITÁS

érhető el felülmúlhatlan pálinka-erősítő-kivonatom által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ad és csakis nálam kapható. Ára kilonként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasítással együtt.

E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi essenciát, rum, szilvapálinka, törköly, fűkeserű, valamint a létező likőrök, szeszitalok, eczet és boreczet készítésére felülmúlhatatlan minőségben. Készítési utasítások ingyen mellékeltek.

Árjegyzék ingyen. Egészséges gyártmányokért kezeskedem vállalom.

Tisztes

POLLÁK KAROLY FÜLÖP

képviselők kerestetnek.

essencia-különlegességek gyára PRÁGÁ-ban.

1—50

3 nap alatt

gyógyul meg a hevenyes és 2—3 hét alatt a több év óta tartó

hugycsőfolyás

gyökeresen és utókövetkezmény nélkül egy eszköz, a

PAUSIBLENON

alkalmazása által. A használatban levő gyógymódok közt egyedül ez a leegészszerűbb. Az újabb orvosi tudomány legtekélyesebb vívmánya. Ezen a legkitűnőbb szak emberek által ajánlott gyógyszer csak a feltalálónál Dr. Tóth Budapest, IV. Deák Ferencz-utca 3. sz. cím alatt rendelhető meg.

Ára használati utasítással 6 frt 30 kr

Magyarországi szabadalom száma

6531. 91.

12—13.

KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII ker. Szövetség-utca 3 sz.

Elvállal és berendez:

Légszesz és vízvezetékeket.

Szivattyúkat minden célra, vízszállító kasokat.

Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással.

Városok, gyárak, kastélyok lakóházak stb. vízzel való ellátását.

Minden rendű központi fűtéseket, állami nyilvános és magán épületek részére

Szellőztetéseket.

Gőz, kőd és zuhany fürdőket.

Száritókat, bármily célra.

Legjobb rendszerű closeteket.

Vas és kőagyag cső csatornázásokat.

Gőzfűző és gőz mosókonyhákat.

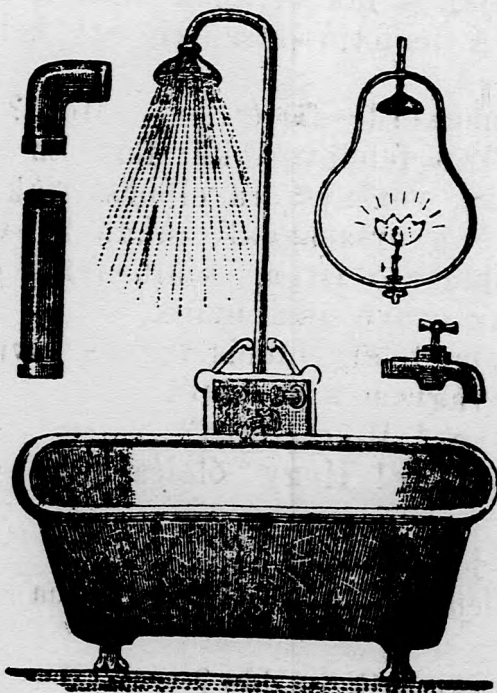
Szűrő és fertőtlenítőket.

Természetes légszesztelepeket.

Kőszén és olaj gázgyárakat.

KŐAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON.

Berendezett telepekről a legjobb ismerések.

Költségvetéseket készséggel készít.

21—50